

Tjänsteutlåtande

Kommunkansliet

Till Kommunstyrelsen

Datum 2022-06-10

Dnr KS 2022/0161

Yttrande till Förvaltningsrätten i Stockholm, i mål nr 10536-22, angående laglighetsprövning enligt kommunallagen, avseende Kommunfullmäktiges beslut, 2022-04-25, i ärendet KF § 3:2 Fastställande av dagordning

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Österåkers kommun fattade vid sitt sammanträde 2022-04-25 beslut om ”Fastställande av dagordning”.

I samband med behandlingen av nämnda ärende framställdes ett yrkande om att till Kommunfullmäktiges dagordning lägga ett ärende. Yrkandet gällde dels ett krav om att Kommunfullmäktige skulle fatta beslut om att avsätta en ledamot i bolagsstyrelsen för det kommunägda Armada Fastighets AB med dotterbolag, dels att val av ny styrelseledamot skulle ske. Kommunfullmäktige avslog ovan nämnda yrkande. (Jfr. Aktbilaga 3, KF § 3:2 Utdragsbestyrkande). Kommunfullmäktiges beslut har därefter överklagats till Förvaltningsrätten i Stockholm.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

1. Till Förvaltningsrätten i Stockholm, i mål nr 10536-22, överlämna yttrande i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande inklusive bilaga, daterat 2022-06-10, innebärande att Österåkers kommun bestrider överklagandet och yrkar att Förvaltningsrätten avslår överklagandet,
2. Omedelbart justera protokollet avseende beslut om yttrande till Förvaltningsrätten i Stockholm, i mål nr 10536-22, angående laglighetsprövning enligt Kommunallagen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Österåkers kommun (nedan Kommunen) fattade vid sitt sammanträde 2022-04-25 beslut om ”Fastställande av dagordning”, KF § 3:2.

I samband med behandlingen av nämnda ärende framställdes ett yrkande om att till Kommunfullmäktiges dagordning lägga ett ärende. Yrkandet gällde dels ett krav om att Kommunfullmäktige skulle fatta beslut om att avsätta en ledamot i bolagsstyrelsen för det kommunägda Armada Fastighets AB med dotterbolag, dels att val av ny styrelseledamot skulle ske. Kommunfullmäktige avslog ovan nämnda yrkande.

Kommunfullmäktiges beslut, KF § 3:2, har därefter överklagats till Förvaltningsrätten i Stockholm, som efter beviljande av anstånd, har förelagt Österåkers kommun att inkomma med yttrande i målet, senast 2022-06-20.

Tjänsteutlåtande

I överklagandet till Förvaltningsrätten yrkar Klaganden att

- 1) Kommunfullmäktiges beslut ska upphävas,
- 2) Kommunfullmäktiges protokoll från det aktuella sammanträdet 2022-04-25 ska ogiltigförklaras samt att protokollet ska justeras på nytt med angivande av vissa uppgifter kring förfarandet i samband med beslutsfattandet.

Som grunder för överklagandet anför Klaganden i huvudsak att man ”förvägrades vidare handläggning” av såväl Kommunfullmäktige som Kommunstyrelsen

Inställning till överklagandet

Kommunen bestrider överklagandet och yrkar att Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Rättsliga utgångspunkter

Vid laglighetsprövning enligt Kommunallagen (KL) skall domstolen endast bedöma det överklagade beslutets laglighet och inte dess sakliga innehåll eller lämplighet. Enligt KL 13 kap. 8 § skall följaktligen ett kommunalt beslut upphävas endast om:

1. Det inte har tillkommit på lagligt sätt,
2. Beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. Det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. Beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Österåkers kommun konstaterar att ingen av de grunder som redogjorts för i föregående stycke föreligger.

Utveckling av Österåkers kommuns talan och bemötande av överklagandet

Klaganden anför således att en fullmäktigeledamot vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2022-04-25, har begärt att få lägga ett nytt ärende till punkten ”Fastställande av dagordning”. Klaganden anför med andra ord att en ledamot i Kommunfullmäktige åberopat en initiativrätt beträffande möjligheten att få väcka ärenden i Kommunfullmäktige.

Initiativrätten i Kommunfullmäktige

Kommunen vill understryka att den initiativrätt som tillkommer en ledamot (eller tjänstgörande ersättare) i Kommunfullmäktige är den rätt som följer av KL 4 kap. 19 §, närmare bestämt att: ”Varje ledamot i fullmäktige får väcka motioner samt ställa interpellationer och frågor enligt 5 kap. 59-64 §§.

Klagandens yrkande vid det aktuella fullmäktigesammanträdet hör *inte* till någon av de initiativ, så som det är reglerat i KL 4 kap. 19 §.

Kommunallagens regler för hur uppdrag kan uppböra

Tjänsteutlåtande

Vidare gäller KL:s tämligen detaljstyrande regler och förutsättningar för hur uppdrag kan upphöra. Här hänvisar Österåkers kommun dels till bestämmelsen i KL 4 kap. 6 §, vilken stadgar att ”Fullmäktige ska befria en förtroendevald från uppdraget när den förtroendevalde önskar avgå, om det inte finns särskilda skäl mot det”, dels till KL 4 kap. 7 §, vilken reglerar uppdragets upphörande om och när ett valbarhetshinder uppstår, och till KL 4 kap. 8 §, vilken reglerar verkan av omval, rättelse vid förnyad sammanräkning m.m., samt extra val.

I KL 4 kap. 9 regleras möjligheten för fullmäktige att återkalla uppdrag för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om den förtroendevalde har

1. Har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. Har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har vunnit laga kraft.

Det är Kommunens bestämda uppfattning att ingen av de grunder, för vilka har redogjorts för i det föregående, är för handen.

Fullmäktigeprotokollets innehåll m.m.

Klaganden anför vidare att Kommunfullmäktiges beslut (KF § 3:2, Aktbilaga 3) skall ”upphävas” och hänvisar till att Kommunfullmäktiges ordförande gjort ett uttalande om krav på enhällighet vid beslutsfattande.

Det som Kommunfullmäktiges ordförande åsyftat med sitt uttalande är den regel i KL, närmare bestämt KL 5 kap. 33 §, som stadgar att ”Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.”.

De förutsättningar, som enligt sistnämnda lagrum anges, var vid det aktuella sammanträdet ej uppfyllda, varför Kommunfullmäktiges ordförande var förhindrad att lägga till det ärende, som en ledamot i Kommunfullmäktige yrkade om.

Några andra särskilda lagkrav om enhällighet vid beslutsfattande av Kommunfullmäktige föreligger ej.

Det bör i sammanhanget särskilt noteras att protokollet från Kommunfullmäktiges sammanträde 2022-04-25, till fullo lever upp till KL:s krav på vad ett protokoll skall redovisa (Jfr. KL 5 kap. 67 §). Protokollet från det aktuella sammanträdet redovisar – i tillämpliga delar - således följande:

1. Vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. I vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. Genomförda omröstningar och resultaten av dem,
4. Vilka beslut som har fattats,
5. Vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar, samt
6. Vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Kommunen konstaterar således att det saknas grund för att ”protokollet ogiltigförklaras”.

Kommunstyrelsens sammanträde 2022-04-25

Klaganden anför i grunderna för sin talan även att man ”förvägrades vidare handläggning” vid ”extra kommunstyrelsensammanträde”, vilket ägde rum strax före det aktuella fullmäktigesammanträdet.

Tjänsteutlåtande

Kommunen ifrågasätter huruvida denna grund är relevant för domstolens prövning av målet, men väljer trots detta att som bemötande av denna grund hänvisa till Österåkers kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll 2022-04-25 (Bilaga), vilket inte i något avseende påvisar att det skulle finnas något yrkande gällande ärende om entledigande eller liknande.

Inte heller förhåller det sig på det viset att styrelsen för det berörda kommunala bolaget, med stöd av reglerna i Aktieföretagslagen, har fattat ett beslut om misstroende eller motsvarande beträffande den förtroendevalde, som Klaganden menar ska entledigas från sitt uppdrag i bolaget.

Det har således ej funnits anledning för Kommunstyrelsen att beakta, vare sig den initiativrätt som tillkommer ledamot i nämnd (här: Kommunstyrelsen) eller det beredningstvång enligt KL, som annars hade förelegat, om det vid Kommunstyrelsen hade väckts ett ärende.

Österåkers kommun konstaterar därmed att det även i denna del saknas grund för Klagandens talan.

Förvaltningens slutsatser

Med åberopande av vad som redogjorts för ovan tillstyrker förvaltningen förslaget till beslut om yttrande till Förvaltningsrätten i Stockholm, i mål nr 10536-22, vilket tydligt visar att det i alla delar saknas grund för överklagandet och att detta därför ska avslås.

Bilaga

Kommunstyrelsens protokoll 2022-04-25

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Peter Freme
Kanslichef

Expedieras

Digital Signatures